

اقتصاد سرآمد

یکشنبه۲ آذر ۱۳۹۹ - شماره ۹۳۲

توافقتنامه قره باغ یک پیروزی یا یک ترازودی؟

ادامه از صفحه اول
ادعاها و خواسته های متفاوت دو قوم آذری و ارمنی بر سر یک سرزمین مشترک است. سرزمینی که در سطح بین المللی به عنوان بخشی از آذربایجان شناخته شده، اما تحت کنترل ارمنستان بوده است. آنچه بهانه دور این صحنه سیاسی را رقم زده است را می توان در منافع هر یک از بازیگران دخیل در جنگ و صلح اخیر میان آذربایجان و ارمنستان بررسی کرد:
اول روسیه که پس از هفته ها نظاره گری بر درگیری های میان آذربایجان و ارمنستان خصوصا پس از تهدید آذربایجان مبنی بر تصرف کل قره باغ کوهستانی برای ایفای نقش دیپلماتیک کرملین بسه عنوان ضمانت ثبات منطقه ای به میانجیگری میان دو طرف جنگ اقدام کرد. و کالت روسیه در توافقتنامه صلح نوامبر بین آذربایجان و ارمنستان و پایان دادن جنگ گسترده آنها در قره باغ باطراحی ژئوپلیتیک جدیدی در منطقه مورد مناقشه قفقاز جنوبی همراه شده است.
هر گونه ارزیابی عینی از نقش روسیه در درگیری قره باغ کوهستانی می تواند سرنخ هایی را برای بازی انتظار مسکو پس از مدخله فعال در این مناقشات به دست دهد.مطابق این توافق نامه در تاریخ ۱ دسامبر، ارمنستان باید منطقه لاجین را که گذر گاه لاجین از آن عبور می کند، تحویل دهد. این توافقتنامه تصریح کرده است که یک راهرو با عرض ۵ کیلومتر از طریق منطقه لاجین - که قره باغ کوهستانی را به ارمنستان متصل می کند - در نظر گرفته شده که نیروهای حافظ صلح روسی همزمان با عقب نشینی نیروهای مسلح ارمنستان در آن مستقر خواهند شد تا "ایمنی رفت و آمد شهروندان و وسایل نقلیه و کالاها را در طول دالان لاجین در هر دو جهت تضمین کنند. این امر به روسیه امکان حضور نظامی بسیار چشمگیر تر در منطقه ای را می دهد که در آن نفوذ خود را در دست داده بود. این استقرار برای روسیه به منزله یک پایگاه نظامی جدید خواهد بود که به دیگر پایگاه های این کشور در منطقه قفقاز مانند ایخانیا در کرانه شرقی دریای سیاه و اوستیای جنوبی در شمال گرجستان اضافه می شود.
پوتین موقعیت غالب مسکو را در منطقه ای تقویت می کند که سربازان روسی پس از بسته شدن ایستگاه راداری قبیله یا به آذری گابالا - مجهز به سیستم پدافند موشکی و رهگیری موشک های قاره پیمادر بخش عمده ای از آسیا تا قیاقینوس هند- در سال ۲۰۱۲ آذربایجان را ترک کردند، اما اکنون می توانند به عنوان نیروهای حافظ صلح به خاک آذربایجان بازگردند. دوم آذربایجان که طی درگیری های اخیر بیش از ۲۰۱۵ درصد از سرزمین های از دست رفته خود را پس گرفته و بنا بر توافق صلح جدید مبنی بر اینکه هر دو طرف جنگ مواضعی را که در حال حاضر در اختیار دارند، حفظ خواهند کرد، از منافع زیادی برخوردار خواهد بود. آذربایجان که بیش از ۲۶ سال پیش قلمرو مورد مناقشه قره باغ و مناطق اطراف آن را به نیروهای ارمنی واگذار کرده بود، توانست به موفقیت های چشمگیری از جمله به دست آوردن شهر استراتژیک شوشا "معروف به شوشی در ارمنستان" دست یابد.قدرت اقتصادی بیشتر آذربایجان نسبت به ارمنستان برای خرید مهمات، پشتیبانی لجستیکی، فنی و تاکتیکی ساخت اسرائیل و ترکیه توانست قطعیت پیروزی را برای باکو تضمین کند. استفاده از بازیچان از پهبادهای ساخت ترکیه و هواپیماهای بدون سرنشین موسوم به پهبادهای انتحاری در کنار پهبادهای جنگی ساخت اسرائیل موجب تقویت نظامی آذربایجان در برابر ارمنستان شده و ضمانتی برای پیروزی ار تش بوده اند.سوم ترکیه که اگر چه در توافق نامه سه جانبه امضا شده بین طرفین جنگ و روسیه ظاهر نشده، اما یک ذینفع بزرگ این صحنه ژئوپلیتیک بوده است. توافق سه جانبه در غیاب ایالات متحده و فرانسه دیگر روسای گروه مؤسسه و بدون حضور ترکیه - حامی اصلی آذربایجان - نشان دهنده یک نقطه عطف جدید در جاه طلبی روسیه در منطقه است. روسیه درخواست ترکیه برای پیوستن به نیروهای حافظ صلح قره باغ را رد و نقش آن را در حد یک ناظر محدود کرده است. اگر چه بر اساس توافقتنامه صلح ترکیه برخلاف روسیه قادر به استقرار نیرو در زمین نخواهد بود، اما اردوغان در حمایت از علی اف با شعار "دو کشور، یک ملت" توانست اعتبار ترکیه در منطقه را همراه با شهرت سلاح هایش افزایش دهد و نفوذ عملی بر سرزمین های سابق عثمانی را به رسمیت بشناساند.اگرچه جنگ سرزمینی به پایان رسیده، اما بر اساس یک عرف در جغرافیای سیاسی تحت عنوان "ادعای اداریخی" احتمال ادعای سرزمینی بر قره داغ کوهستانی از سوی ارمنستان در آینده کمابار باقی می ماند. با توجه به طیف گسترده ای از ابزارهای دیپلماتیک قابل استفاده توسط بازیگران محلی، منطقه ای و بین المللی تبلور یک تعارض در تغییر حقوق سرزمینی دور از انتظار نخواهد بود.

✽ دکترای جغرافیای سیاسی

توقیف یک شناور خارجی با پرچم پاناما توسط نیروی دریایی سپاه

نیروی دریایی سپاه، یک شناور خارجی با پرچم پاناما را در حین قاچاق سوخت در خلیج فارس توقیف کرد. به گزارش اقتصادسدر آمد، نیروی دریایی سپاه، یک شناور خارجی با پرچم پاناما را در حین قاچاق سوخت در خلیج فارس توقیف کرد.این شناور حامل بیش از ۳۰۰ هزار لیتر سوخت قاچاق بوده است. گفتنی است، مدتی قبل، سردار علیرضا تنگسیری، فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران از توقیف ۲۳ «کشتی خارجی» توسط نیروهای نظامی ایران خبر داد.تنگسیری که درباره جزئیات بیشتری درباره مالکیت این کشتی ها و محموله آن ها نداد و تنها به این نکته اکتفا کرد که توقیف این کشتی ها برای مبارزه با قاچاقی بوده است.همزمان با دور جدید تشدید تنش های ایران و آمریکا خبرها از توقیف چند نفتکش در این منطقه در سال گذشته حکایت داشت.

کند و کاو «اقتصادسر آمد»از حواشی خروج معاون تحقیقات نمکی از تیم بهداشت دولت

آقای «معاون» چرا برکنار شد؟

در خصوص بهبود یافتگان گفته بود: در هیچ جای دنیا نیز هنوز ثابت نشده است که ابتلای مجدد به کرونا رخ بدهد؛ در مورد اکثر افرادی که گفته می شد که دچار ابتلای مجدد به این بیماری شده اند پس همچنان صعودی است.اواخر تیرماه حسن روحانی، رئیس جمهوری با استناد به امار وزارت بهداشت، اعلام کرد که تا آن تاریخ، ۲۵ میلیون ایرانی مبتلا به کرونا شده‌اند و در ماه‌های آینده ۳۰ تا ۳۵ میلیون نفر دیگر هم مبتلا خواهند شد.

به گزارش اقتصادسر آمد، مدتی قبل، رضا ملک زاده معاون تحقیقات و وزارت بهداشت در گفتگوهای مختلفی مسائلی مطرح کرد که روز گذشته مورد نگویش وزیر بهداشت قرار گرفت. وی مدتی قبیل در گفتگو با تسنیم در خصوص ابتلای مجدد به کرونا

در تست این افراد منفی بوده است. تجربه های گذشته در خصوص آنفلوآنزای اسپانیایی که در زمستان گذشته آمار مرگ و میر را بسیار بالا برد، برای ما بسیار نگران کننده است. عاجزانه از مردم خواهمش می‌کنیم تا در استفاده از ماسک کوتاهی نکنند؛ زیرا در حال حاضر استفاده از ماسک بهترین راه حلی است که داریم.

کشورهای موفق در غلبه بر این ویروس و همواره از ماسک استفاده کرده و البته فاصله گذاری اجتماعی را هم رعایت کرده‌اند.وی در گفتگوی دیگری نیز گفت: با توجه به گستردگی که ویروس در طی ماه‌های اخیر داشته تخمین ما این است که شاید این عدد دو برابر شده باشد، ما هنوز جمعیت ۵۰ میلیون نفری داریم که مستعد عفونت هستند یعنی حدود ۳۰ میلیون نفر مبتلا

می‌رسد. بسیاری از افراد ناقل این ویروس

.....

جوزپ بورل:

احیای برجام آسان نخواهد بود

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دیدگاهش را درباره مسیر جو بایدن رئیس جمهور منتخب آمریکا برای تعامل با ایران و بازگشت به توافق هسته ای بیان کرد. به گزارش اقتصادسرآمد، مجله تایم درباره انتخابات آمریکا و تاثیر آن بر تعاملات این کشور نوشت: بایدن گفته است که دوباره به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ ایران که شامل ۱۲ سال مذاکره با ایالات متحده، اتحادیه اروپا،

سازمان ملل، روسیه و چین است، خواهد پیوست. ترامپ در سال ۲۰۱۸ ایالات متحده را از توافق بیرون کشید و درواقع کل توافق را نابود کرد. سپس ایالات متحده تحریم‌های سختگیرانه‌ای را اعمال کرد، صادرات نفت ایران، مایه حیات اقتصادی آن را متوقف کرد و هر شرکتی را که در ایران سرمایه‌گذاری انجام می‌دهد را تهدید به ممانعت از فعالیت تجاری و اقتصادی در آمریکا کرد. این تهدید شرکت‌های عظیم اروپایی، از جمله خودروساز فرانسوی پژو- سیتروئن و توتال غول انرژی را مجبور به رها کردن سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در ایران کرد.

جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با وجود تعهد بایدن به توافق هسته‌ای ایران در گفت‌وگو با مجله تایم می‌گوید که «احیای آن اکنون آسان نخواهد بود، به این دلیل که امضاکندگانی می‌توانند در مورد لغو مجدد آن توسط رئیس‌جمهور آینده ایالات متحده محتاط باشند».

مجله تایمز می‌نویسد: از زمان خروج ترامپ در سال ۲۰۱۸، ایران برنامه هسته‌ای خود را تسریع کرده است که لغو تحریم‌های ایالات متحده را برای دولت بایدن دشوار خواهد کرد، چیزی که ایران به عنوان پیش‌شرط توقف دوباره برنامه غنی سازی اورانیوم به آن نیاز دارد.

بورل در این باره به تایم می‌گوید: این توافق فقط یک توافق هسته‌ای نیست. این یک توافق اقتصادی است و ایران انتظار دارد مبادله‌ای برای متوقف کردن برنامه هسته‌ای خود داشته باشد.

او همچنین با بیان این که مذاکرات مقدماتی می‌تواند به سرعت پس از تحلیف بایدن اتفاق بیفتد، ادعا کرد: این توافق تنها راه ممانعت ایران از تبدیل شدن به یک قدرت هسته ای است. فکر نمی‌کنم راهکار دیگری باشد.

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در ادامه این گفت‌وگو اظهار کرد: شما هرگز تاریخ را به عقب نخواهید برگرداند. طی چهار سال رئیس‌جمهوری دونالد ترامپ، که اتحادیه اروپا را «دشمن» توصیف کرد و تعرفه‌هایی بر کالاهای اروپایی وضع کرد، این احساس دائمی را برای اروپایی‌ها به‌جای گذاشت که حمایت ایالات متحده لزوماً قابل اعتماد نیست. ترامپ نوعی بیدار کننده بوده است و من فکر می‌کنم ما باید بیدار بمانیم، ما نمی‌توانیم بگوییم خوب ترامپ دیگر نیست، ما می‌توانیم به حالت قبلی خود برگردیم.

خبر خوش نایب رییس اتاق بازرگانی برای بورسی ها

حسین سلاح ورزی –نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران –در صفحه شش خود در توییتر یک خبر خوش جدید برای بورسی ها و فعالان بخش خصوصی منتشر کرده است. به گزارش اقتصادسرآمد، طبق گفته او، به زودی تابلیوی جدیدی در فرابورس با نام بازار هدف راه اندازی می‌شود که در آن طیف وسیعی از کسب و کارهای نو آفرین و دانش بنیان(حتی در مقیاس استارت آپی) امکان پذیرش خواهند داشت.سلاح ورزی پیش بینی کرده با اجرای این طرح، راه تازه‌ای برای تامین مالی کسبب و کارهای نوآورانه در ایران گشوده خواهد شد.هرچند هنوز دولت و نهادهای بورسی در رابطه با این خبر واکنشی نشان نداده‌اند اما با توجه حضور گسترده شرکت‌های نوآور در بورس‌های جهانی، به نظر می‌رسد در صورت موفقیت آمیز بودن این برنامه، راه حضور این شرکت‌ها در بورس ایران نیز هموار خواهد شد.

.....

الحاق ناو اطلاعاتی «شیراز» تا سال آینده به ناوگان نداجا

دریادار خانزادی از پیشرفت مراحل ساخت ناو اطلاعاتی شیراز خبر داد و گفت: این شناور که از ویژگی‌های خاصی برخوردار است تا سال آینده به ناوگان نداجا ملحق خواهد شد. به گزارش اقتصادسرآمد، امیر دریادار حسین خانزادی فرمانده نیروی دریایی ارتش درباره ساخت شناور اطلاعاتی شیراز اظهار داشت: این شناور جدید دارای ویژگی‌های خاصی است که کار ساخت سازه آن به اتمام رسیده و هم‌اکنون در حال تجهیز سامانه‌های آن هستیم و برای سال آینده پیش‌بینی کرده‌ایم تا این شناور جدید را به ناوگان نیروی دریایی ملحق کنیم.فرمانده نداجا همچنین در خصوص مقدمات ساخت شناورهای تریماران گفت: ساخت این شناور که بیش از سه هزار تن وزن دارد و از قابلیت‌های تهاجمی خوبی برخوردار است در دستور کار نیروی دریایی قرار گرفته و طراحی‌های مفهومی و جزئی آن نیز انجام شده است و ان شاءالله برنامه ساخت آن به طور جدی در سال‌های آینده آغاز می‌شود.

.....

گفتگوی اردوغان و پادشاه عربستان درباره اجلاس جی ۲۰

رئیس جمهور ترکیه و پادشاه عربستان در تماس تلفنی ضمن گفتگو درباره هماهنگی های صورت گرفته برای نشست جی ۲۰ بر سر باز نگه داشتن کانال های ارتباطی جهت گسترش و تقویت روابط و رفع مشکلات توافق کردند.به گزارش اقتصادسرآمد، براساس بیانه صادر شده توسط دفتر ریاست جمهوری ترکیه، در تماس تلفنی جمعه شب رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه و ملک سلمان بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان درباره روابط دو جانبه گفتگو کردند و به موضوع نشست G۲۰ که طی امروز و فردا ۲۱ تا ۲۲ نوامبر برگزار می‌شود، پرداختند. پادشاه عربستان در این تماس تلفنی با اردوغان درباره هماهنگی تلاش ها قایل از نشست G۲۰ گفتگو کرد و دو طرف توافق کردند که کانالهای گفتگو را برای رفع مشکلات و تقویت روابط و همکاری ها باز نگه دارند.

.....

منابع امنیتی مرگ الظواهری را تایید کردند

منابع آگاه امنیتی در افغانستان و پاکستان روز جمعه ضمن تایید مرگ ایمن الظواهری، رهبر القاعده افغانستان گفتند که "به احتمال زیاد" وی به دلایل طبیعی در گذشته است. به گزارش اقتصادسرآمد، روزنامه "عرب نیوز" در گزارش خود به نقل از حداقل ۴ منبع امنیتی در پاکستان و افغانستان کشته شدن الظواهری را تایید کرد و افزود که دو نفر از آنها گفته‌اند الظواهری "در گذشت"، اما آنها غیررسمی صحبت کردند زیرا مجاز به گفتگو با رسانه‌ها نیستند.در این گزارش آمده است که "الظواهری (۶۹ساله) آخرین بار در سالگرد حملات ۱۱ سپتامبر امسال در یک پیام ویدیویی ظاهر شد." بر اساس گزارش سازمان ملل در مورد فعالیت های گروه های تروریستی از سراسر جهان که در ژوئیه گذشته منتشر شد، القاعده به طور مخفیانه در ۱۲ استان افغانستان فعالیت می‌کرد و ظواهری، رهبر آن در افغانستان مستقر بود.

.....

واکنش محسن رضایی به تخریب منزلی در بندرعباس

رضایی گفت: مردم امروز می‌گویند کاش یک نفر بیاید و بگوید من رئیس نیستم، سربازم.محسن رضایی در اینستاگرام درباره تخریب منزلی که خانم در بندرعباس نوشت: به گزارش اقتصادسرآمد، ناله‌های این زن و فرزندانش، روح قانون اساسی و وجدان عمومی مردم را جرحیده‌ار کرد. آقای روحانی روز اول آمد و گفت سرهنگ نیستم و حقوق‌دانم.این چه حقوقدانی و مجری قانون اساسی است که اصل ۳۱ قانون اساسی را که بیانگر وظایف دولت است، فراموش کرده است؟ مردم امروز می‌گویند کاش یک نفر بیاید و بگوید من رئیس نیستم، سربازم.

.....

حمله تروریستی کابل نمونه‌ای از جنگ نیابتی و اقدامات هم‌پیمانان تروریست آمریکا

سخنگوی وزارت خارجه حمله تروریستی امروز در کابل را نمونه‌ای از جنگ نیابتی و اقدامات هم‌پیمانان تروریست آمریکا در افغانستان ذکر کرد و مسئولیت مستقیم آن را متوجه این کشور دانست. به گزارش اقتصادسرآمد، سخمد خطیب زاده سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سوال خبرنگاران در خصوص اخبار منتشر شده در ارتباط با اصابت چندین راکت به شهر کابل و از جمله اصابت یک راکت به بخشی از محوطه حیاط سفارت کشورمان، با محکوم کردن هرگونه اقدام تروریستی که مردم افغانستان و اماکن غیر نظامی را مورد حمله قرار می‌دهد و همچنین با ابراز همدردی با دولت و مردم افغانستان خصوصا خانواده قربانیان این اقدام تروریستی اظهار داشت: در حمله تروریستی موشکی روز جاری به نقاط مختلف شهر کابل و از جمله محله دیپلماتیک این شهر، طبق بررسی های به عمل آمده تا این لحظه حداقل یک راکت به محوطه داخلی سفارت ایران در کابل اصابت کرده که در نتیجه آن آسیب های جزیی به برخی تاسیسات و تجهیزات سفارت وارد شده است. در عین حال خوشبختانه هیچ خطری متوجه پرسنل سفارت کشورمان نشده است.